

GYOMA-ENDORÓD

VIDEKE

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 200 K
Fél évre . . . . . 100 K
Negyed évre . . . . . 50 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nádudvary Mihály könyv-
és papírkereskedésében
Gyoma, Endródi ut.
Telefon: 15.

KERESZTÉNY POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

„Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában
Hiszek egy Isteni örökigazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.”

Eszmék, vágyak

Irta: Hrebly Lajos.

A képességek és tulajdonságok, amelyek az egyének és fajnak egyaránt szükségesek, amelyek segítségével más egyedek és fajok fölé kerekedhetik, alig észrevehető eredőkből, jelenségekből fejlődnek és erősödnek. Ugyanez áll az eszmékre is. Az eszme felszínre vergődik, bátoratlanul jelentkezik, az a bizonyos kor, az a generáció talán nem is tud vele mit csinálni, nem képes a fejlődés láncolatába beilleszkedni: még hiányzanak az előfeltételek, a szükséges eredő erők a megtermékenyítő és továbbfejlesztő működéshöz — az eszme így nyoma-talanul eltűnik. Évek, évtizedek múlnak el és bár az eszme ismételt kopog-

tatott az emberek föléin, csak egyesek hallották őt. De ha elérkezett annak az ideje, hogy az életbe már hatékonyan beilleszkedhessék, akkor egyszerre elemi erővel lép föl. Az egyéneket magával ragadja, ellene védekezni, előle menekülni lehetetlen. Hatalmába ejti a tömegeket s akkor már az eszme eszközzé, fegyverré lesz a fajfentartási harcban, küzdelemben. És a fejlődés eleme fegyverei ép-ugy átöröklődök, mint a test látható fegyverei, amelyeket a természet kifejlesztett — csak amazokat a szellem, a lélek fegyvereinek nevezzük. Az a képzelt, az a gondolat, amelynek a keletkezése az apánál még fáradtságos volt, a fiunál már csak gyöngye ingerre lesz szükség, hogy az életre keljen. Az idegen gondolat nehezen fogható föl, amit sokszor gondoltunk el, az akaratlanul is eszünkbe jut, sőt alvásközben is álomkép gyanánt fölöttnk fog lebegni.

Ilyen eszme legyen: a haladás,

a kultúra utáni vágy. Fakassza ki a tavasz éles szellője ezt a vágyat a lelkekből. Törjön ki az erő, a friss vállalkozás, a próbálkozás. Biztató ez a tavaszi szél, mely fakadást és virágzást ébreszt; szél, mely nem tér ki senkinek, mely ütközik mindenkibe, s közé van mindenkihez, s bekapaszkodik az ember ruhájába s átjárja és megmotozza lelkét, lelkiismeretét s szellemét, frissíti s vérét és életkedvét hevíti.

Oh vágyak szélvesze csak járjad át ezt a bizárit, petyhűdt, sáros, unott világot; tisztíts, világíts kell az álomság, a hanvagság, a nemtörődés, homályába. Fogjon e vágytól tüzet a lelkünk, tüzet, mely lángjaival behatoljon nemzeti követeleseiink, társadalmi, családi, hitéletbeli viszonyaink zeg-zugaiba, perzseljen le minden avult szürke lelki köröt, hogy megijodva a tavasz új friss palántát fakasszon: haladás, és magyar nemzeti kultúrát!

TARCA.

Lillácska.

Irta: Mányiné, Prigi Olga.
(Folytatás.)

II.

Uj levél nőtt a régi helyébe és a Lillácska szívében is oszlani kezdett a szomorúság. Első mosolygása csak olyan volt, mint az ibolya nyílása tavasszal, bátoratlan, halovány, hogy vadrosányiláskor már ő maga is olyan volt, mint egy fide, piros virágzáróm.

Ezt a hasonlatot különben a vadász mondta neki, a kivel csak össetalálkozott aztán is, a jó Isten tudja miféle véletlenségből.

S már nem is felt úgy tőle. A kezét is meg merte simogatni, el is nézte sokszor, hogy milyen finom, fehér, mint a nágy uraké.

— Ki tudja, nem vagyok-e én valami előtörtött királyi Lillácska, — nevette a vadász.

— Királyi, igen, mondta ábrándosan a leány és elpirult. Aztán a hosszú, vastag hajával átkötötte a férfi csuklóját. Fogolykirályi! — és nevette hozzá édesen, ártatlanul.

— Maga pedig Lillácska a leges-

legszebb baba a világon. A papája úgy lopta el Tünderország valami játékos kirakatából.

— Nem, nem vagyok baba, nem vagyok játék!

Aztán tréfára fogta a dolgát:

— Hát persze, nem lehetek-e én is valami előtörtött királykisasszony?

Kecses modorlattal felcsavarta a haját kontyba, leoldta a kis selyemkötőjét s úgy húzta maga után a pázstint, mint a sleppjúkét szokták az udvari dámák.

— No, nem vagyok-e éppen olyan?

— Aranyos így is, de cukorbabának még aranyosabb.

— Menjen, haragszom, mondta és elfutott.

A kertjük szögletében bujt el, a mályvák mögé, a melyek ebben az esztendőben is szépen virítottak. A kezét a szivére szorította. Nagyon futott s alig bírt lélekzethez jutni. Így várt néhány percig, aztán kidugta fejét a sűrűségből.

Az apját látta jönni a fiatal vadászszal és hallotta, a mint beszélgettek. Baloldalt ment az öreg s vonatva ejtette ki a szót a mély baszszus hangján

— Az éte em adnám érte, méltó-

ságos uram, ha arra kerülne a sor, de a másé se kímélném, nem!

Majd csendesebben folytatta.

— Tudja méltóságos uram, milyen könnyen tüzet fog a lányok szíve, az Isten teremtette már úgy őket és azért meg egyszer felkém, ne tessék beszédbbe erédni vele . . .

Lillácska úgy fogózkodott meg a kerítésbe, hogy el ne bukjak. Szédület fogta el, keringő táncot járt vele a világ. Forróság verte ki a homlokát s a keze hideg lett, mint a jég lmbolyogva ment fel a homokos út, de mosolyogni próbált, hogy az apja jött rá szemközt.

— Lillácska sápadt, — hízeltgett neki a marcona ember, ahogy megához vonta. No, majd elvisszük innen a hegyek közé, ahol a levegő sokkal frissebb és jobb mint itt, — itt, ahova az országutról beszáll a por, az a gyilkos por. Nézd ez a kabát milyen szürke rajtam, a szegény anyád is abba pusztult belé.

Lillácska megint mosolyogni próbált, de önkénytelenül olyan fájdalmas vonás húzódott az ajka köré, mint annak a hideg asszonynak a koporsóban:

— Miénk a csendes türés, a halgatás . . . (Vége.)

Dollárlopások az endrődi postahivatalnál.

Már hónapok óta érdekes módon tűntek el az endrődi postahivatalnál az Amerikából érkezett levelek és a benne levő dollárküldemények. Sok endrődi lakos már fél év óta nem kapott amerikai hozzátartozójától levelet. Fekécs Pál 16 éves (endrődi lakos) levélhordó az Amerikából érkezett dollárokkal bélelt leveleket ellopja és a benne talált értékeket kivette, a leveleket pedig vagy megsemmisítette, vagy leragasztva kézbesítette.

Az ajárlottlevél kézbesítő könyvből minden ilyen levél átvételét hamis aláírással Fekécs ismerte el.

Az endrődi csendőrség a tekintélyes összeget kitevő dollárlopások az elmúlt hónapban jött nyomára, melynek részleteit az alábbiakban közöljük.

Hornok Istvánné endrődi lakos régóta nem kapott Amerikában tartózkodó férjétől levelet s emiatt többször érdeklődött a postahivatalnál. Egy ily alkalommal történt, hogy Demeter Márton postamester egy felbonított levelet adott át Hornok Istvánnénak, melyet Fekécs levélhordó táskájában talált. A levélben jelzett dollárok természetesen hiányoztak.

Hornokné nagy megdöbbenéssel vette ezt tudomásul és azonnal a csendőrségre sietett, ahol fejleletést tett ismeretlen tettes ellen. Itt említjük, hogy nem tudjuk mily okból — Demeter postamester durva szavak kíséretében azt mondta Hornoknénak, hogy ne merje az esetet a csendőrségnek bejelenteni, mert neki gyűlik meg a baja.

Dicséret illeti az endrődi csendőrséget, hogy azonnal érélyes nyomozást indítottak, melynek során megállapították, hogy Fekécs mintegy 16 címre érkezett levélből szedte ki fél év óta a dollárokat, melyek — beismerése szerint — kb. 48 dollár tesznek ki.

Fekécs levélhordó a dollárokat Hobza Imre 19 éves szabósegéd társával értékesítette különböző helyeken.

Fekécs mentesül ama körülményt hozta fel, hogy 400 korona fizetésből megélni nem tudott.

A csendőrség mindkettőjüket szabadon bocsájtotta és felettük a gyulai kir. törvényszék fiatalkori bírósága ítélkezik.

Csodálatos, hogy Fekécs levélhordó feléven keresztül tudta üzni bűnös manipulációt és a postahivatalnál senkinek sem tűnt fel, hogy az amerikai levelek átvételét egyforma aláírása egyén nyugtázza. A hiányos ellenőrzés miatt a felek 30—4000 koronás kárt szenvedtek.

Forgalmi adó leróvása.

A forgalmi adó törvény szerint mindenki, aki forgalmi adót fizet, köteles ezen adó megállapításának ellenőrzésére alkalmas könyveket vezetni. A rendelet szerint e célra csakis be-kötött, lapszámokkal ellátott üzleti könyveket lehet használni. Nem szabad tehát e célra oly füzeteket, noteszokat használni, amikből lapok kivannak tépve, vagy lapjai nincsenek rendezesen összefűzve. Tilos a könyvből közbeeső üres sorokat hagyni, amelyek utólagos feljegyzésre alkalmasak. Ha valamilyen bevételt hibásan vezetnek be úgy azt át kell huzni, de úgy, hogy el lehessen olvasni. Tilos a könyvből kaparásokat tenni és feljegyzéseket utólag megváltoztatni.

A napi bevételt a zonnal és pedig tentával vagy tencacerezával be kell jegyezni. A napi bevételt az üzlet (műhely) bezárásakor, tehát este össze kell adni és ezen összeget a forgalmi adó könyvbe át kell vezetni. A végösszeg után eső forgalmi adót az e célra szolgáló bélyegjegyekben fel kell ragasztani. Az illetők háztartása részére kiadott árukat épp úgy fel kell jegyezni, mintha idegenek részére adtak volna el. Erre különösen ügyelni kell a forgalmi adó fizetésére kötelezettek mert ott, ahol az ellenőrző közegek egész éven át nem látnak családi szükségletekre adott árakra vonatkozó feljegyzést — az ily könyv vezetést gyantul kel' — esetleg adócsalás címén megindíthatják az eljárást. Különösen vonatkozik ezen jóakaratu figyelmeztetésünk a vegyeskereskedőkre, fűszer és szatcs üzletekre élelmiszer kereskedőkre, a ruha és rőföskereskedőkre, cipészekre, szabókra, mézárásokra, hentesekre, pék, szappanos, vendéglős, korcsmáros stb. adófizetőkre, akiknél az ellenőrző közeg feltételezheti, hogy üzletükből, üzemből családjuk fenntartására is adnak ki árukat.

Megjegyzendő még az is, hogy a forgalmi adókönyvet legalább minden hónapban le kell zárni és a bélyegeket beragasztani, mert a rendelet szerint havonként legalább egyszer ellenőrizni fogják.

Petőfi születésének száz éves évfordulójára.

Köztudomásu, hogy Petőfi nem egyszer fordult meg Mezőberényben és ezen alkalmak egyikén nálunk is járt, ahol előbb csavargó vándorlegénynek nézték, aztán forspontot kapott ingeny.

Pitrich Somához fizte ott rokoni költelek, kinek a házat Mezőberény lelkes lakossága negyedszázad előtt

emléktáblával látta el. merthogy abban Petőfi nem egy napot töltött. Az ünnepség illusztris szónoka Szabolcs Mihály jeles költő pap volt, kit a következő helyi szónok Petőfihez hasonlított. Szabolcskán, a szerény költőn kívül a nagy közönség intelligensebb része is megbőtránkozott e tapintatlanságon, mit a megtisztelt menten igen talpraesetten így korrigált:

— Elfogadom e nagy megtiszteltetést, de csak úgy, ahogyan az ovodában tanultam, hogy: „Az orszá-lán olyan mint a macska, csakhogy az orszá-lán kissé nagyobbacská”.

„Csonka Magyarország nem ország,
Egész Magyarország mennyország.

Hat milliárd arany márka

jóvátételt követelnek Magyarországtól.

Március első felében ülésezett Párisban az ántant államok pénzügy-minisztereinek konferenciája. Tárnya a Németország által fizetendő összegek felosztása volt. A konferencia látszólag nem érdekelt minket, de most, hogy az eredményeit magában foglaló egyezménynek a szövege nyilvánosságra került, megdöbbenéssel olvassuk, hogy a jóvátételi bizottság a békeszerződések rendelkezései szerint meg fogja állapítani Magyarorszá-g és Ausztria jóvátételi tartozásának összegét,

de bármi legyen is az eredmény a teljes összeg nem lehet kisebb a Magyarország-Ausztria által a trianoni es st.-germaini bé-keszerződések értelmében átruhazott javaknak értékénél hozzáadva 6 milliárd arany márkát és Bulgáriának adósságát.

Hogy mit jelent ez a 6 milliárd arany márká, mely Magyarország és Ausztria közös tartozása a reánk eső 3 milliárdot véve papirkoronában (hisz egyebünk úgy sincs) csaknem kiszámíthatatlan összeg. Egy arany márkának a mai értéke 191'33 papir korona és így három milliárd arany márká ma 574 milliárd papirkorona.

Csonka-magyarországi lakosságára tehát fejenként 82.000 korona esik.

Bár a budapesti jóvátételi bizottság főitkársága megcáfolta ezen hirt, kell hogy ezt minden magyar ember lelkébe vésődjék, kell hogy érezzük, tudjuk mindnyájan, hogy egy levél, letipor nemzet vagyunk és nem lessz addig boldogulásunk, nem lessz addig jobb sorsunk, míg az elszakított ország-részeket vissza nem szerezük.

Az irredentizmus
magasra emelt fátylaja kell hogy világítson a csüggedt magyar lelkeknek és megmutassa azt az utat, mely egy jobb, boldogabb jövő felé vezet.

HIREK

Személyi hírek. Erdélyi Mihály Endrőd községben köztisztviselőnek álló, mindenki által szeretett ékes hangú kántor segéd, aki egy évig gyönyörködtette mesteri orgona játékával az endrődieket Jászberénybe költözött, ahol kántornak választották meg. — Falu Kornél endrődi áll. anyakönyvvezető Rákospalotán, ahol megelőzőleg már 10 évig működött egyhangulag jegyzővé választották.

Fényes esküvő Gyomán. F. hó 21-én délután fél 5 órakor tartotta esküvőjét Répás Pál ref. lelkész Kovács Gergely gazdálkodó bájós és kedves leányával, Ilonkával. Az esküvőt Dombi Béla jászberényi református lelkész végezte kísért hallott, gyönyörű szép tartalmú beszéd kíséretében. Az egyházi szertartás alatt, mely a gyomai ref. templomban folyt le nagy és szép számú közönség jelent meg, ezáltal is kifejezést adva az ifjú pár iránti szeretetüknek.

Eszküvő Gyomán. Geser Ottó vámtiszt f. hó 26-án délelőtt tarja esküvőjét Szilágyi Endre bájós leányával, Erzsékvé. Sok szerencsét, boldogságot kívánunk az ifjú párnak.

Halálhírek. Megrendülve hallottuk szombat reggel a szomorú hírt, hogy Csáki Elek községi tisztviselő pénteken este hirtelen meghalt. Hitelt nem akartunk adni a hírek, hisz még aznap beszéltünk vele, még köztünk volt. Halála nagy veszteség a községnek, mert szorgalmas munkássága, gyakorlati tudása nélkülözhetelenné tették őt. A háborúban szerzett szervi szívbjav volt az oka tulajdonképpen halálának, melyet a szegénység okozta testi töredelmekkel járó munka csak fokozta és szívzűrődését is ez okozta. Temetésén, mely március 19-én volt a nagyszámú közönségen kívül az előjáróság minden tagja részt vett. Szeretve volt mindenki által, különösen hivatalfőnöke, tisztársai és az előjáróság által, kik a megbecsült szeretet jeléül a község és tisztársai nevében koszorút helyeztek koporsójára. Az elhalatalt szentáldással Répás Pál ref. lelkész parentálisa el, a sírnál Leindörfer Zoltán közs. írtató mondott bucsubeszédet.

Ujabb jelölt a Gyomai választókerületben. Egy gyomai küldöttség felkérte dr. Makai Márton szeghalmi ügyvédet és felajánlotta neki a gyomai kerület jelölését, melyet dr. Makai Márton el is fogadott Választási propaganda újját f. hó 26-án kezdi meg.

A m. kir. belügyminiszter felhívást tesz közzé a m. kir. folyamórságba való beletépre önkéntes jelentkezők útján. Felvételi feltételek 1. magyar honosság, 2. feddhetetlen erkölcsi magaviselet és nemzeti szempontból való megbízhatóság, 3. 18 évnyi fiatalabb és 40 évesnél idősebb ne legyen, 4. négy elemi osztály elvégzése, 5. A magyar nyelvben való megfelelő jártasság, 6. nőtenség, 7. testi és szellemi alkalmasság. A jelentkezőknek 6 évre kell magát köteleznie, ebből egy év próbaszolgálat. Fizetés: Próbaidő folyamór részére egy év alatt 10800—13200 kor. Végleges folyamór részére évi 14400—21000 K ig. Hajómaster 22200 K. Torzshajómaster 23400 K. Főtörzshajómaster 25200 K. Folyamórtiszt helyettes 25200—28000 K-ig. Aki a magyar kir. Folyamórság-

hez önként belépni óhajt, a felvételi feltételeket igazoló okmányokkal jelentkezze az illetékes főszolgabírónál (polgármesternél). Bővebb felvilágosítást a felhívásban a főszolgabírói hivatalnál lehet megkérni.

Szegélyakció Dévaványán. Dévaványa nagyközség előjárósága által megindított gyűjtésen a szegénysorsak felszámolására március 22-ig az alábbi pénz- és természetbeni adományok folytak be. Iparstestület 5000 K, Gutmann Jakab 100 kg. buza és 10 kg. szalonna, Czinder András 4 és fél kg. kenyérliszt, Elek Andrásné 50, Kohn Frigyes 60, Kohn Ignác 1500 K, Berkovics D. Dezső 5 kg. liszt, 2 szvetter, 2 használt nő ruha, Schwartz Zsigmond 2 gyermekruha és 200 K, Csontos Lajos 1 és fél kg. bab, 4 tojás, Bayr Béla 2 zsák buza (160 kg.), Király János 8 kg. liszt, 3 és fél liter borsó, Szilágyi Dániel 400 K, Kádár Imre 20, Tamásy Mihály 250, Kruchó Endre 100, Somogyi Lajos 100 K, Grósz Sándor 1 gyelektörök, 2 férfi alsónadrág, 1 szvetter, 1 ing, Király Sándor 26 kg. szalonna, id. Grósz Miksa 3000 K, ifj. Grósz Miksa 10 liter borsó, Gaál József 2 gyermeköltöny (használt), 1 sapka, 1 kalap, 10 kg. liszt, Földváry Bálint szalonna, borsó, Kohn Antal 5 kg. szalonna, Tóth János 1 drb csizmanadrág, naranzsú gyűlekezt 5000 K, Boda Károly 1 véka buza, 2 liter borsó, 2 liter bab, 1 és fél kg. szalonna, Elek Istvánné 50 K, Papp András 100 K, Grósz Adolf 200 K, Tókerész olvasókör gyűjtése 860 K, D. Tóth János liszt, szalonna, özv. Szabó Ferencné 50 K, Bogyai András szalonna, zsír, Berényi Márton 150 K, Kertész Ignác 500 K, özv. Kúthy Imréné buza, szalonna, ifj. Berci Zsigmond 8 és fél liter köleskása, Fuchs József 200 K, Grünfeld Ignác 600 kg. fa, Körös Tisza vidéki áruforgalmi r. t. faosztálya 1000 kg. fa, Ködmönösön vadászó társaság Panthéví Odón 719 K, Lemez Ignác 50 K, özv. Bergel Lajosné 100 K, Hajdu János bab, borsó, szalonna, Takács Eszter 200 K, Földessy, Ferenc 50 K, Pauker Sámuel 1000 K, Jónás Imre 100 K, Vad András borsó, bab, szalonna, 1 kenyér, kolbász, Czibulka Odón 50 K, Weinberger Mór 200 kg. fa, 10 kg borsó, Várai Mihály 79 kg. buza, Holländer Simon 200 K, Munkások Önképzőköre 1284 K.

Kinek van választójoga. Választójoga van minden férfinak, aki 24. életév betöltötte vagy vítzései érme, Károly csapatkeresztje van vagy egyetemét végezt, 10 év óta magyar állampolgár, két év óta ugyanabban a községben lakik és az elemi iskola negyedik osztályát elvégezte, továbbá mind azoknak, akik az 1918. évi választói névjegyzékben fel voltak véve. A nők közül választók az, aki a férfiak számára előírt feltételek megfelel és 30. évét betöltötte. Választójoga van még azon nőknek, akik három gyermeknek adtak életet vagy saját jövedelmükből tartják fenn magukat.

Országgyűlési képviselő választók összeírása Gyomán f. hó 23-án vette kezdetét 5 összeíró küldöttség előtt, hogy a rendelt határidőre, április 1-re azzal elkészüljön. Érdekes jelenség, különösen a nők részéről, hogy nagyon sokan szeretnének kibújni a névjegyzékbe való felvételt, illetőleg a szavazás kötelezettsége alól.

A régebben kiadott gyűlekezési jogról szóló rendeletet a m. kir. belügyminiszter úgy módosította, hogy minden gyűlés tartására irányuló kérvényt a járás, illetőleg a polgármester székhelyén a gyűlés

időpontja előtt 24 órával, többi más helyen legalább 48 órával előbb kell benyújtani.

Kiszivattyúzzák a Holtkörös vizét. Endrőd községben a Holtkörös kiöntéssel veszélyeztetni a mentén fekvő területeket. Ennek elejét veendő az ármentesítő társulatok a Holtkörös vizét a Hármaskörösbe szivattyúztatták.

Dohányos gazdák figyelmébe! Ismert dolog, hogy a dohányos földművelők részére újabb rendelet megengedi 200 dohány palántának a kiültetését. Ehhez azonban engedély is szükséges, melyet legkésőbb március végéig kérni kell. Itt van az utolsó hét a kérvényezésre. Aki eddig ezt elmulasztotta használja fel a hátralévő időt, hogy legyen a tőle vágott dohánynak! Az engedély iránti kérvény minta a község előjáróságánál csekély díjért kapható, hol a szükséges egyéb felvilágosításokat is megadják. A kincstár részére termelendő dohány beváltási árai mértékáránként 2685—3600 korona között mozog, ezenkívül buzdár különbözőfői pótlék is tesz fizetve, melyek közt 27—167 százaléki terjed. Aki a kincstár részére dohányt termelni óhajtának, kérelmet legkésőbb március 31-ig adhatják be az illetékes községi előjáróságnál.

Előfizetéseket és hirdetéseket lapunk részére Gyomán Nádudvary könyvkereskedésben, Endrődön Vidovits kereskedésében, Dévaványán: Blaskó könyvkereskedésében és Kondoroson a Fogyasztási Szövetkezetben lehet feladni.

Láthatatlan vendég akció. Endrődön Finta Albert községi főjegyző, Foztó Elek jegyző és Urbán János községi írtató kezdeményezésére széles körű segítő akció indult meg Endrőd községben az iránt, hogy a szegény lakosságát segélyezzék. A fiatalok nagy része az első szótársa készségei ragadta magához a gyűjtési íveket. Fáradságot nem kimélve minden ajtót megkopogtatva gyűjtöttek a szegény lakosság részére. Ezen gyűjtésnek eredménye: 5092 K 14 q és 21 kg. buza, 2 q 20 kg. liszt, 1 q 92 kg. borsó, 41 kg. szalonna és kisebb apró élelmiszerek. Meg kell még emlékeztünk arról, hogy az endrői Kereskedelmi R. T. 5 q fát adott. A Hanga szövetkezet pedig 20 kg. kása, 20 kg. és szappan dugókkal gyarapította akciónak. Gyűjtési akciónak febr. 25-én a fenti céra és alapra felkeltet táncmulatság zárta be, melyen tiszta bevétel volt 27.282 korona. Összinté köszönettel tartozunk munkánk elősegítésében működött ifjuságnak. Különösen ifju Filemon Mátyas és Szabó Béának és Katona Sándor a táncmulatság rendezésében tevékeny munkásságot fejtett ki. A táncmulatság alkalmával felajánlottak a következők: Hirsch Lajos, Kereskedelmi Kör 500—500, Elek Elek 240, Kovács István 220, Dr. Zeőke Antal 200, Achim Vendel, Iványi Lajos 150—150, Knapcsék Imre 125, Hunya Imréné, Csuvák Gyomán 120—120, Buday Olivér, Kovács Dániel, Pintér Bálint, Uhrin Imre, Kalmár Imre, Tímár Frigyes, B. Tóth J., Szabó Elek, Kalmár Károly, Duda János, Szamoia Máté, Gellay Imre 100—100, Kovács Libor 90, Hegedűs István, Kulik István, Kurilla Vendel 75—75, Beszenszky Emil, Tímár Máté, Hirsch Mihály, Finta Albert, Foztó Elek 50—50, Girus Lajos, Szabó Pál, Zsigri Gusztáv, Fenakell Ferenc, Schwarz Ede, Fuchs Dezső 25—25, 60-an pedig 5 koronát fizettek felül.

A **rendes tavaszi lövészságát** Gyomán f. hó 29 én szerdán, Endrődön f. hó 30-án és 31-én, csütörtökön és pénteken lesz megtartva.

Forgalmi adókönyvek Gyomán Nádudvary Mihály könyvkereskedőnél, Endrődön Schlossarik kereskedőnél kapható.

Beszűntették a baromfikivittelt. A földm. velésügyi miniszter a baromfikivittelt március 21-ől kezdődőleg beszüntette. A kivitteli tilalom valószínű pár hónapig fog tartani.

Kutyamarás. Pásztor Pálné bánomkerti lakost saját kutyája megharapta. Mivel az állatorvos a kutyát gyanusnak találta, Pásztorné felszállították a budapesti Pasteur intézetbe.

Anyakönyvi hírek Gyomán március 16—22 ig. Született 3 fiu és 2 leány. Há zasságot kötöttek: D. Kovács János Szilágyi Piroskával, Répás Pál Kovács Ilonkával, Lehoczky Mihály Szilágyi Erzsébettel. Meghaltak: Csemér Verona 2 éves, öz. Cselei Jánosné Kőcsei Juliánna 80 éves. Csáki Elek 37 éves, P. Kovács Sándor 1 napos, B. Kovács Gáborné Garai Erzsébet 51 éves, Kónya Károly 1 hónapos, Mészáros Gizella 7 napos.

Ingatlan forgalom Gyomán. Udvari László vette Magyarcsi Sándorné egy sertésjárását 4000 K-ért. Győri László vette Bogár István egy tehénjárását 18000 K-ért. Kató Ferencz vette Fekete Gáborné és Fekete Lajosné 598 □-ól cizfarkerti földjét 20000 K-ért. Gábor Antal és neje veték Vincze Lajos és neje 892 számú beltelkes házát 95000 K-ért. Bíró Endre vette Wiedmann Márton fél tehénjárását és 3/4 ed rész sertésjárását 5500 K-ért. Papp Endre és neje veték Harmati Sándor, Lajos és István 1459 számú beltelkes házát 120000 K-ért. Kovács Lajos és neje veték öz. Mészáros Dánielné 478 számú házát 30000 K-ért. haszonélvezeti joggal, és eladó holtigtartó gondozása, ápolásának kikötményével.

Tégy szent fogadást, hogy minden erdődel, minden eszközzel Hazánk visszaszerzésén dolgozol.

SZÍNHÁZ.

Márc 16. Színház. Maga az előadás egyike volt a legjobbakknak. Az első részben Ács és Ifj. Déri voltak nagyvőzők. A második részben Ács igazai művészetét csillogtatta. Nagy tehetségű művész, ki a társulat egyik legértékesebb tagja. Jó volt még Ifj. Déri is. A harmadik részben Zilahyi igazai ideges színírdirektort mutatott be.

Márc. 17. Debrecenbe kéne menni. Operett. Az előadás szokott jó volt. Első sorban kell megemlékezni Zilahyról, ki Karl Huber gyáros szerepében sokszor megnevezte a közönséget. De meg kell emlékezni P. Kenedi Rózsiról és Papp Tiborról, kiknek táncát a közönség viharos tapsal jutalmazta. A többi szereplő is a szokott jó volt.

Márc. 18. Kis grizett. Operett. Ugy az előadás, mint a rendezés kifogástalan volt. Kár volt, hogy Somogyi Rózi beteg-

sége miatt már alig tudta az előadást végigjátszani.

Márc. 19. Műkedvelő előadás. Kintornás család.

Márc. 20. Betegség miatt a „Szerelmem vására” helyett a **Tiszavirág** operett került bemutatásra. Először láttuk operettben Z. Székely Renét, ki Bianche grófnő szerepében igen jó volt. A férfi főszerepet Radó Imre adta, játéka és énekcsámái, nemkülönben Papp örmester a szokott jó volt Jó volt a többi szereplő is.

Márc. 21. Nagymama. Operett. Egy minden tekintetben kifogástalan előadás volt. Minden szereplő kitelt magáért. Kedves és bájos nagymama volt Z. Székely René.

Márc. 22. Urasági inas kerestetik. Bohózat. A jó előadásban bemutatott darabon jól mulatott a közönség. A szereplők jók voltak.

Műsor:

Szombat, márc. 25. Ágnes asszony, műkedvelő előadás.

Vasárnap, márc. 26. Tótleány, népszínmű.

Hétfő, márc. 27. Derék Fridolin, énekes népszínmű.

Kedd, márc. 28. Gül Baba, operett.

Szerda, márc. 29. Hónapos szoba, vígjáték.

Csütörtök, márc. 30. Kis király, operett.

Mozi. A gyomai Apolló mozgófénykép-színház f. hó 26 án vasárnap hozza színe az idény egyik legszebb filmdarabját a „Szahara rózsája” című nagyszabású, fenyves kiállítású amerikai filmet, melynek két főszerepét Gerardine Farrer és Lon Felle-on játssza nagy művészi tökélytel. A gyönyörű felvételekben gazdag, izgalmas méretű filmet Budapesten az Uránia mulatta be előnek. Pazar egyiptomi felvételei, nagy tömegjelenei, megragadó szépségű tájai és Kelet minden fényűzése ezt az amerikai méretű filmet főlébe helyezi a nemrég itt bemutatott „1001 éjszaka” c. filmnek is. E előadások 4. és 8 órákor.

Ne érez addig igazi örömet, ne legyen addig igazi ünneped míg szenvedő testvéred szabadok nem lesznek.

SPORT.

A Gy. S. C. folyó hó 26 án a Bcsabai Előre M. T. E. csapatját látja vendégül. Nehéz feladata lesz a gyomai védelemnek, ha veretlenül akarják az első mérkőzésüket lejátszani.

M. S. C. — Gy. I. K. T. E. 1—0 A mezőtúri sport club folyó hó 19 én a gyomai iparosokat látta vendégül. Mindkét csapaton meglátszott a training hiánya így a mérkőzést a jobb fizikumú játékosokkal rendelkező M. S. C. nyerte meg. Gyomaiak közül kiűnt Hainfart nagyszerű játékával.

Ne feledd soha el, hogy földig alázott, meggyalázott magyar nemzet gyermeke vagy. Éjjel ha felebredsz, akkor is jusson eszedbe, hogy testvéreid millió, gaz martalócok durva, kegyetlen rab-ságát szenvedik.

MEZŐGAZDASÁG.

Tavaszi szántásról.

Alig hogy elolvad a téli hó, hogy kienged a tél fagya, a szorgalmas gazda iparkodik mielőbb előkészíteni földjét a tavaszi vetés alá. Régi gazda mondás, hogy vessünk őszi porba és tavaszi sárba. Megérdemli e közmondás, hogy megszívleljük! Mit jelent ez?! Összel ha mélyen szántottunk, az eső, a levegő, fagy mélyen átjárta földünket, s a benne levő nyers ásványi tápanyagokat átalakította vízben oldadókká. Ezeket a növénygyökereivel szívja fel. Minél mélyebben szántottunk, tavasszal annál több tápláló anyag állt rendelkezésünkre. Ezeket azonban csak kellő nedvesség mellett szívhatja fel a növény. Ezért vetünk tavaszi sárba! De a növénynek később is lesz szüksége vízre. Az utóbbi esztendőben bizony e szűkséget alig-alig fedezte a kevés eső, sok helyen bizony kiszáradt a vetés.

Ennek megelőzésére a gazdának gondoskodnia kellene, hogy a téli és tavaszi sárból raktározzon el valányannyit a későbbi száraz időre is. Ez hogy lehetséges? Helyes talajműveléssel! Nézzük csak mit csinál a gazda.

Tavasszal, midőn a föld pirkad, midőn a felső része a melegező napok hatására elveszti nedvességét, vagyis kiszárad, rámegey az ekével és szánt. Leszántja a száraz felalajt és felhozza alulról a nedveket. A szél és nap ezt is kiszárítja. Ily módon sok felhasználható vízet bocsát ki, amit megtakaríthatott volna későbbre. Számtalan kísérlet bizonyítja, hogy a tavaszi szántás helytelen és kerülendő — hacsak egy föld is van erre. Pédig van, s ez a talajporhanyítás (grubbe-rezés). Az őszi szántás után talajunk porhanyó lesz, csupán az eső és hó nyomását kell javítanunk. Erre való a talajporhanyító vagy grubber. Nem kell külön gépre gondolnunk. A vasgerendelyes Sakk-féle ekekről ha felszereljük az eketestet, helyébe felszerelhetjük a vaskeretét és késekkel bíró grubbert. Ennek a csoroszályhoz hasonló kés alakú fogjai munkaközben megfogják hasogatni a talajt. Megporhanyítják, lazavá teszik a felső réteget anélkül, hogy megfogtának azt. Így — bár a mag befogadására alkalmas lesz talajunk — a nedvességet még is megóvítuk, mert alul maradt, s a porhanyó földön keresztül szivárogni és elpárologni nem tudott.

Levelezőlapok, levélpapírok dobozban, mappában legolcsóbban és legnagyobb választékban

Nádudvary Mihály

könyvkereskedésében Gyoma, Endrőd úton kaphatók.

Csak a gondolkodó gazda tudja megérteni, mily óriási hordereje van ennek. Micsoda előny az, ha nem a szétlőt, naptól kiszáritott és az ekével leforgatott legfelsőbb rétegbe vetem a magot, hanem a teljes nedvességgel rendelkezőbe. Mely előny, ha a szántás szarító hatását hacsak 10—15 cm.-re is kiküszöbölöm!

Ez magában oly ok, mely elegendő a van még több is! Az eke egy-egy barázda széleset fog. A grubber 1 m. széles csikot porhanyit. Ez sok munkaidő megtakarítás, ami különösen most, elkésett munkaidő mellett számtalában veendő előny.

Dacára annak, hogy egyszerre szélesebb sávot fog be munkába, mégis annyi vonóállat kell hozzá, mint az ekébe. Igaz, hogy nehezebb munkája van, a jószágot ugyancsak igénybe veszi, de ezen hátránya megtérül a rövidebb munkaidő előnyén. Nagyobb gazdának kitűnő szolgálatot tesz a fárcsás borona, mely nemcsak tavasszal végez ideális munkát, hanem tarlóbuktatóskor is. Ez azonban kis gazdának drága és nehéz. Vontatásához legalább 4 jószág szükséges.

Tehát hacsak lehet hagyjuk el a tavaszi szántást és használjuk a talajporhanyítást. m.—y.

KÖZGAZDASÁG.

Valuta piac.

Zürichben 100 magyar koronáért adnak 0.61 svájci frankot.

Bécsben 100 magyar koronáért adnak 870 — osztrák koronát.

Berlinben 100 magyar koronáért adnak 34 — márkát.

Budapesti valuta piac.

1 Dollárért fizettek	877 — K
100 Liraért	277 — K
100 Leiért	625 — K
100 Sokolért	1510 — K
100 Dinárért	1010 — K
1 Angol fontért	3890 — K
100 Francia frankért	7975 — K
100 Svájci	16150 — K
100 Liraért	4450 — K
10 Osztrák koronáért	1125 K
100 Lengyel márkáért	1950 K
1 ezüst koronáért	49 — K
1 forintosért	130 — K
1 ötkoronásért	25350 K
1 arany huszkoronásért	3370 — K

Terményárak.

Tiszavideki buza	2840 — K
Dunántúli	2820 — K
Rozs	1025 — K
Takarmány árpa	2100 — K
Sórárpa	2200 — K
Zab	2185 — K
Tengeri	2475 — K
Korpa	1460 — K
Kőies	2450 — K
Repece	4100 — K

100 kg-ért Budapesten.

Sertés vásár.

Öreg zsírsertés	108—115 — K
Fiatl könnyű	90—112 — K
Nehéz	112—121 — K
Közép	108—120 — K
Szilárd	85—96 — K

Állatvásár.

Ökör legjobb	61—87 K
• közép	31—40 K
• silány	21—24 K
Tehén jobb	39—59 K
• silány	21—35 K
Kicsontozni való marha	19—22 K
Növendék marha	26—38 K

Leveles lúdából.

A „Leveles lúdából” című sorozatos tárcából 1—6 levél a Mezőberény-Gyoma c. lapban jelent meg. Irta: Hajdufi.

(Folytatás.)

Mikor úgy 4 óra tájban össetalálkoztunk a nagybátyámmal, — arccuk csupa szederfoltos, ruhánk összeszaggatva, — csak összesapja a néni a kezét, ni ezek itt vannak, de hogy néznek ki. No megállj kislány, majd adok neked odahaza új ruhát. Az én szerelmesem sirva fakad és bár nem kérdeztek tőle, mégis elárulta, hogy én vettem rá a szökőre, mert így regényesebb. A bátyámtól biztosra vettem a pofont, azért látávalon kívül iszkoltam. De mi történt? ... inkább adott volna a bátyám két pofont, ahelyett kacagott úgy, hogy az ragadós nyavalya lett, mert az ünneplő közönségből a körülötte lévőek vele kacagtak. En akkor nagyon önértékes urfi voltam és tudtam, hogy őrve kell magamat érezni, úgy is éreztem és három napig nem mentem hozzájuk. Vártam, hogy értem küldjenek, megengeszteljenek. Úgy történt, harmadnapra üzenetet kaptam, hogy este ott legyek vacsorán, furcsállottam ugyan, hogy az üzenet olyan parancszerűen hangzott, azért elmentem.

Mint illik, komoly képet vágtam, a nagybátyám is komoly volt és megparancsolta, hogy ott hálok, ne feljenek a gyerekek egyedül, mert elutazik a néni velük együtt, aztán megparancsolta még, hogy ne veszekedjünk, mert ha megtudja, majd elrántja a nótákat.

Nem tudtam hirtelen elbírálni, hogy az önértézetem fenn kell-e még tartani, azért elhatároztam, hogy azt holnap gondolom meg, de nem is volt időm gondolkozni, mert a szerelmesem olyat csipet titokban rajtam, hogy a szemem is könnybe lábadt. Vissza akartam adni, elkezdtem kergetni, az lett a vége, hogy a nagybátyám elvert mind a kettőnköt és megígérte, hogy újra kikapunk, amikor hazajönnek. Nahát elvertem én az én angyalomat úgy lefekvéskor, hogy

órahosszáig sirt, — nem sirt, — ordított és én is megígértem neki, hogy ha meg meri mondani az apukájának, hát újra elverem és nem fogom feleségül venni. Nem is kell ... zokogta a kislány, úgy is azt mondta apuka, hogy én már réggen asszony leszek, mikor te nagy leszel, nem is leszek a feleséged. Oh — a hűtlen kigyó, még azt ajánlotta, hogy a hat éves kis hugát szeressem, mert az jobban hozzám illik koromnál fogva. Meg is mondtam a nagybátyámnak, mikor hazajöttek, hogy én már többet nem számítok, mert olyan csél-csap lány, mint az Ella (Ellának hívják) nem veszek feleségül. A nagybátyám ismét kacagott, ahogy a torkán kifért, a néni színtén.

(Vége.)

OLVASÓINKNAK

Örömmel jelenthetjük, hogy lapunk munkatársainak a már felsoroltakon kívül az alábbiakat sikerült megnyerni.

Gyomáról: Harsányi Pál ref. eszopres, Dévaványáról: Várkonyi Ignác név író, kiknek egyéniségük és magas írói képzettségük garancia arra, hogy lapunk színvonala ismét emelkedni fog.

Kálmán Farkas bátyánkról.

Állomásfőnökünk nevenapján kigyultunk tisztelői a stációra és az esti vonat még egy csapat vendéget hozott, kiknek egyikére nézve előre kikérte házigazdánk az érintettek azon szives elnézését, hogy ez bizony felekezetre osztályozva szereti az embereket.

Kálmán bátyánk mosolyog egy jó széleset és hosszuzartán sábeszi selyem pipájával, meg kopástól fényes klepetussában bemutatkozik az illető — szintén állomásfőnök vendégnek — mint a dévaványai új rabbi.

Az estebédnél is melléje telepszik és szórakoztatja vad dühvel, de úgy kezelvén a chát (ch), hogy az illető nem győzte törölni utána tányérvát és arcát.

Vége aztán uri conventia ide, oda, felugrik a vendég és némi kitörés után elrohan.

Későn jött minden arra irányuló jó szándékunk, hogy a tréfát kimagyarazzuk és a ványai rabbik felírói rossz véleményét cseppet sem javította a Kálmán bátyánk utraválóként utána eresztett Cicesbeiseri jó áldása.

A kiadást és szerkesztést felolós:

Nádudvary Mihály.

Főszerkesztő:

Sass Ferenc.

Kész butorokat Vatay Gábor asztalos Gyomán ipartelepe motorőre berendezve állandóan raktáron tart Kossuth Lajos-utca 737. szám.

12-1 Eivállal és készít megrendelésre épület- és butor asztalos munkákat elsőrendű kivitelezésben.

Szerkesztői üzenetek.

N. J. Dévaványa. A Cseh-Szlovák konzulátus címe: V. Akadémia-utca 17. sz. II. em. Utlevelé hivatali Rudolf-rakpart 10. Visum díja 92 — cseh korona

Előfizető Endrőd. Bethlen István gróf Magyarország miniszterelnöke 47 éves. Fiatlón került a képviselőházba, ahol Andrásy és Tisza csoport között helyezkedett el. Bécsben a szegedi ellenkormányt képviselte.

Ványai előfizető. Érdekes téma csak a megírása gyenge.

K. L. Gyoma. A 31-ik országos tenyészállat vásárt Budapestten március 18—20-ig tartották meg. Legmagasabb áron egy két éves bika kelt el 160.000 K-ért. Fajseries általában 12—20.000 K, kosok 16—30.000 koronás ársban keltek el.

Iparos Gyoma. A forgalmi adót 1921 szeptember 1-től december 31-ig egy tétellel és egy összegben is le lehet róni.

E. P. Endrőd. Névtelen leveleket figyelembe nem vehetünk. Anyai bizalmat elvárunk minden olvasóunktól, hogy legalább mielőttünk fedje fel kitért.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések díja 10 szóig 10 korona, minden további szó 1 korona 50 fillér.

Drótkerítést, ajtó- és ablakrácsot, színt, rostát, cseplőgéphez lyukasztott lemezrostákat a legolcsóbban beszerezheti Seefelder Pál drótkerítés és szatárú készítőnél Gyoma, Súlyom-utca 943. 4-1 Drótot feldolgozásra elfogad!

FOOTBALL lapdákat, cipőket és szipcsontvédőket legolcsóbban és legjobb minőségben készít — HAMZA JÁNOS Gyoma, Berényi-ut.

FÉRFI és NŐI varrott és szeges cipőket legolcsóbban és legfinomabban készít, ugyszintén javítást is vállal IGRE CZ GYÖRGY cipész-mester Gyoma, Endrőd-ut 791. sz. Szilágyi mészáros házban.

FÉRFI ÖLTÖNYÖKET és női kosztümöket legolcsóbban és legszebb kivitelben készít DANC SÓ ARP AD szabómester műhelye Gyomán, Endrőd-ut Giüek házban.

EGY SZÉP matt íróasztal fiókkal eladó Csenger Lászlónál ENDRÖD 952. szám.

KÉSZ BUTOROK tönörkeményfa és festett bútorok készen kaphatók VATAY GABOR asztalos ipartelepén Gyomán, Kossuth Lajos-ut 737. szám.

HIRDETÉSEK.

Rőfös és divatárut legnagyobb választékban Czudor Ferenc rőfös- és divatáru kereskedésében Dévaványán vásárolhat.

Ajánlok

csakis termelőktől

megvett faj boraimat, úgy mint gyöngyösi, visontai, kecskeméti és czeplédi legolcsóbb napi árakban.

Pince raktáram a Drogéria alatt az udvarban.

Eladás 50 litertől feljebb.

Brüll Hermann Bor nagykereskedő Mezőtúr.

Lakása özv. Schreiber Izidornénál.

Cement-tetőcserép

betoncsövek, kutygrürk, betonkádak, cementlapok, és járdalapok

Wagner Márton Fiai fakeskeredőknél Gyomán kaphatók

Férfi cipők,
női cipők

legolcsóbban és legnagyobb választékban

Nagy I.
cipőáruházában
Gyomán, Endrőd-uton kaphatók.

Hirdetéseket

lapunk részére

DÉVAVÁNYÁN

Blaskó könyvkereskedő vesz fel, ahol a hirdetési díjak is megtudhatók.

Ujságárus fiukat

Endrőd község részére havi

1200 korona

fizetéssel felvesz

VIDOSITS kereskedő

Endrőd.

Bognár mesterek,
gazdák, uradalmak

szíves figyelmét felhívom e héten érkezett szerszámfa küldeményre, úgy mint:

kőristalpa
kőrísa küllő
kőrísa löcsnek
kőrísa sároglyának
kőrísa tönk
szilfa tönkre,

2-2 melyek legutányosabban kaphatók

Messinger Mór Utóda
fakeskeredésében.

Vasvályuk

mindenféle méretben készen kaphatók és megrendelhetők

Balla Jenő lakatos mesternél Mezőtúr.

Tudja Ön?

A cementcserép

vízhatlan és teljesen fagyálló, amit a műegyetmek számos kísérlete és a gyakorlati eredmények bizonyítanak.

A cementcserép

könnyebb, mint az agyagcserép. Ezáltal a fedél faszzerkezete gyengébb lehet, lécs megtakarítás is érhető el.

A cementcserép

nem görbül, mint az égetett cserép, így a cementcserépek feltételül pontosan egymásra illesznek és minden körülmények között hő és esőtől mentes zárt tetőt ad.

Lépjebb cementcserép legolcsóbban beszerezhető Grosz Zoltán

3-2 cementáru gyárában, Endrőd-ut és Berényi-ut sarkán.

Eladás: Messinger Mór Utóda fakeskeredő cég irodájában.

Ön nem jó kereskedő
és nem jó üzletember,

ha nem látja be a hirdetés előnyeit.

Tegyen kísérletet és hirdessen a

„Gyoma-Endrőd Vidéké“-ben,
mely a környék legjobb és legnépszerűbb hetilapja.